

Historien bag fotoet

De fredede tårne i Bondetinget

Af Per Steenholdt

Det er ikke kun de to tårne, men naturligvis hele villaen, der er fredet. Der er næsten noget middelalderligt ved trappetårnet der fører op til "udsigtsstuen" øverst i det ottekantede tårn. Villaen er tegnet af arkitekten Gustav Friedrich Hetsch. Ejendommen blev sidst på året 1847 vurderet i brandtakseringen til at have en værdi på 7500 rigsdaler. Til sammenligning er byens rådhus samme år vurderet til 7800 rigsdaler. Arkitekten Hetsch var tysk født, men blev dansk statsborger i 1822. Han var meget anerkendt og tegnede bl.a. Synagogen i Krystalgade, Ansgar Kirken i Bredgade og ombyggede flere herregårde og palæer. Villaen på Bondetinget er derimod et eksempel på et mindre privat-hjem. I Roskilde findes der dog et andet arbejde fra hans side, idet han kort efter arbejdet med villaen tegnede Weyses gravmonument på Gråbrødre Kirkegård. Det er lægefamilien Schiøtz, der bliver ejendommens første beboere.

På besøg hos familien

Boghandleren Wroblewski har i bogen "Fem år i Roskilde" be-

skrevet ejendommen og familien. På det tidspunkt i 1850'erne er Bondetinget 4 omgivet af lave nabohuse og har været dominerende i gadebilledet. Wroblewski blev virkelig en god ven af familien. Så god at han den 22. august 1857 stod fadder ved den yngste søns dåb i Domkirken. Han nævner beliggenheden og den smukke udsigt helt til Bog-næs og Jyllinge. Han nævner dog også den store sal, der rummer en enestående malerisamling. Samlingen bestod af, hvad Wroblewski kalder "den danske kunsts bedste navne", hvoraf han nævner Eckersberg, Melby, Rørby og mange flere.

Svigerfar var bygherren

Det var fra første færd meningen, at lægeparret med deres børn skulle flytte ind i en lejlighed i ejendommen. Det var dog "svigerfar" Rasmus Borch, der efter et langt liv i København fik arkitekten Hetsch til at tegne drømmeboligen i hans barndomsby. Boligen skulle også kunne rumme datter, svigersøn og deres børn. Rasmus Borch var søn af Anders Andersen Borch storkøbmanden, der ejede Algade 12. Den ældste søn Jakob Borch fører købmandsgården videre og køber bl.a. den nedlagte Sankt Ibs Kirke og "Sukkerhuset". Rasmus Borch vælger en helt anden karriere. Han bliver teo-

logisk kandidat og pædagog. Det meste af sit voksenliv tilbringer han i København som forstander af Det Kongelige Opfostringshus. Jakob og Rasmus Borch får stor succes, men på hvert deres felt. Rasmus ønsker at tilbringe sin sidste tid med den smukkeste udsigt, han kunne tænke sig, omgivet af sin kunst og sin familie. Borch dør dog i en alder af 79 år den 29. januar 1846. I kirkebogen er dødsårsagen noteret som alderdom.

Et efterskrift

Lægen Carl Schiøtz dør af blærebetændelse den 10. oktober 1877. De mange bøger og malerier bliver afhændet og til enken opføres Bondetinget 6. Her flytter hun ind sammen med nogle af børnene. Hun ejer stadig nr. 4, hvor resten af familien bliver boede og en lejlighed udlejes. Nr. 4 har hermed fået en naboejendom af samme højde. Senere i 1922 nedrives naboejendommen til den anden side, og der opføres gymnastiksal til Katedralskolen. Begge naboejendomme er pæne bevaringsværdige ejendomme, men det er svært at se dem som andet end en pæn ramme omkring udsigten til Domkirken. Domkirken fanger naturligt opmærksomheden. Så stop op ud for nr. 4 – det er en meget smuk ejendom fuld af historie, der fortjener opmærksomhed.

Tårnene på havesiden af Bondetinget 4, her set fra Rektorhaven. Foto: Oluf Høst 2018.

Bondetinget 1905. Nr. 4 er det næstsidste hus på Bondetingets nordlige side. Foto: Kristian Hude.